

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне опитування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено *в 1 семестрі 2023-2024 навчального року* за анкетною «Якість освітньої програми». А також *в 1,2 семестрах 2022-2023 навчального року та 1 семестрі 2023-2024 навчального року* за анкетною «Якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **8 респондентів**, що склало **47%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» 2-го курсу за ОПП «Цивільна безпека» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Цивільна безпека» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПІ «Цивільна безпека» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	62,5	37,5	0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	62,5	25,0	12,5	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	62,5	37,5	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	75,0	25,0	0	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	62,5	25,0	12,5	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	50	37,5	12,5	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	37,5	37,5	25,0	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	62,5	37,5	0	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	50	37,5	12,5	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	25,0	50	25,0	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	50	25,0	25,0	0	0
12	Доступність графіків навчального процесу та розкладів	75,0	25,0	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	50	50	0	0	0

Вищі оцінки (максимальний відсоток балом «5») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: по 75% - «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Доступність графіків навчального процесу та розкладів».

Менші оцінки (мінімальний відсоток за балом «5») здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: 37,5% - «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)»; 25% - «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)».

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін 1,2 семестрів 2022-2023 навч. року та 1 семестру 2023-2024 навч. року за ОПІ «Цивільна безпека» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за **11 критеріями**.

Аналіз **21 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2022-2023 навчального року** (таблиця 2) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		65,7	21,9	12,4	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	57,1	42,9	0	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	66,7	14,3	19,0	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	66,7	9,5	23,8	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	66,7	23,8	9,5	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	71,4	19,0	9,5	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		65,1	28,6	6,3	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	47,6	47,6	4,8	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	71,4	23,8	4,8	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	76,2	14,3	9,5	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		71,4	17,5	11,1	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	61,9	19,0	19,0	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	81,0	9,5	9,5	0	0
3	Доброчесність	71,4	23,8	4,8	0	0

Аналіз таблиці 2 показує, що респондентами в 1 семестрі 2022-2023 навчального року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в **I розділі** оцінені критерії: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в **II розділі** – «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в **III розділі** – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навчального року** в **11** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшло.

Аналіз **58 анкет (1 курс) за 2 семестр 2022-2023 навчального року** (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навчального року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		70	20,7	9,3	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	69,0	17,2	13,8	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	74,1	19,0	6,9	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	70,7	19,0	10,3	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	63,8	24,1	12,1	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	72,4	24,1	3,4	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		75,3	18,4	6,3	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	70,7	24,1	5,2	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	77,6	17,2	5,2	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	77,6	13,8	8,6	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		78,2	13,8	8,0	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	79,3	12,1	8,6	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	70,7	17,2	12,1	0	0
3	Доброчесність	84,5	12,1	3,4	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 2 семестрі 2022-2023 навчального року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі – «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін 2 семестру 2022-2023 навчального року в 36 анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Аналіз 108 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2023-2024 навчального року (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності 51-70%.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2023-2024 навчального року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		76,3	16,7	7,0	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	77,8	17,6	4,6	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	83,3	13,0	3,7	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	63,9	25,9	10,2	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	75,0	14,8	10,2	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	81,5	12,0	6,5	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		80,6	12,0	7,4	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	77,8	15,7	6,5	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	86,1	9,3	4,6	0	0

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	77,8	11,1	11,1	0	0
ІІІ. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		79,6	13,0	7,4	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	75,9	12,0	12,0	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	76,6	16,8	6,5	0	0
3	Доброчесність	86,1	10,2	3,7	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **1 семестрі 2023-2024 навчального року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5)** оцінені в І розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в ІІ розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в ІІІ розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в І розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в ІІ розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в ІІІ розділі – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2023-2024 навчального року в 22** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

1. Моніторинг оцінювання здобувачами якості освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека» другого (магістерського) рівня вищої освіти був обговорений на засіданні цивільної безпеки. За результатами обговорення було надано пропозиції щодо підвищення якості освітньої діяльності за ОПП «Цивільна безпека» та вжиті заходи щодо покращення якості освітнього процесу.

2. Результати оцінювання здобувачами якості освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» показали, що вищі оцінки з питань організації освітньої діяльності були отримані за критерії «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Доступність графіків навчального процесу та розкладів». Меншими балами студенти оцінили критерії «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)».

3. З метою підвищення якості освітнього процесу за освітньою програмою «Цивільна безпека» та врахування думок здобувачів вищої постає необхідність продовжити практику залучення роботодавців, професіоналів-практиків у сфері цивільної безпеки, науковців до реалізації освітнього процесу (зустрічі, проведення лекцій, тренінгів, круглих столів тощо), зокрема, для передачі досвіду та мотивації здобувачів і можливостей реалізації особистих ініціатив; збільшити кількість практичних занять, що спрямовані на отримання практичних навичок, за рахунок участі в різноманітних онлайн екскурсіях, конференціях, семінарах, тренінгах; більш активно залучати здобувачів вищої освіти до організації та проведення наукових і практичних заходів професійної діяльності.

4. Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін 1 семестру 2022-2023 навчального року відмічені як позитивні. При цьому, найвищими балами оцінені критерії «Ефективність організації дистанційного навчання», «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)», «Доступність та легкість зв'язку з викладачем». Окремі здобувачі меншими балами оцінили критерії «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше», «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

5. У 2 семестрі 2022-2023 навчального року вищими балами оцінені критерії «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «Доброчесність». Меншими балами, але теж доволі високими, були оцінені критерії «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше», «Доступність та легкість зв'язку з викладачем». Взагалі, здобувачі також позитивно оцінюють якість викладання дисциплін 2 семестру 2022-2023 навчального року.

6. За результатами даного опитування здобувачів вищої освіти необхідно:

- посилити застосування викладачами сучасних активних форм роботи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо) з обов'язковим включенням різних форм проведення занять у робочі навчальні програми;

- забезпечити обов'язкове проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти для ознайомлення зі змістом освітньої програми, каталогом вибіркових дисциплін, системою оцінювання в університеті, зокрема – про право студентів на зміну оцінки шляхом її оскарження та принципами доброчесності відповідно до основних положень в освітньому процесі;

- уніфікувати та привести у відповідність критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти по ряду дисциплін, а також зробити їх зрозумілими,

відкритими та справедливими;

- посилити використання мережі інтернет як джерела освітньої інформації – наукові та науково-популярні статті, енциклопедії, електронні навчальні посібники, електронні варіанти методичних посібників та рекомендацій тощо;

- проводи міжпредметні зв'язки з виходом на вирішення конкретних професійних практичних задач.

Гарант ОПП «Цивільна безпека»
за другим (магістерським)
рівнем вищої освіти, к.т.н., професор



Юрій РОГАЧ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент



Радміла СКЛЯР